

15. dokument – IAPŠ – Iniciatíva advokátov za právny štát: Manifest – www.zaprvavnystat.sk a mediálne prezentované články IAPŠ vo vzťahu k trestným konaniam v SR

Koncom roka 2020 advokáti JUDr. Matej Marhavý a JUDr. Marica Pirošíková založili IAPŠ – Iniciatívu advokátov za právny štát.

Prvotným impulzom na vznik IAPŠ bola podpora väzobne stíhaného kolegu advokáta JUDr. Martina Ribára – a v kontexte uvedeného poukázanie na problém zasahovania do nezávislosti advokátskeho stavu a kriminalizácie advokátov pre výkon profesie.

Zo strany IAPŠ došlo k vypracovaniu Manifestu, v ktorom poukázali:

- **na zásahy do nezávislosti advokácie (aj prostredníctvom konkrétneho prípadu advokáta JUDr. Martina Ribára)**
- **na nadužívanie a zneužívanie inštitútu tzv. kolúznej väzby**
- **zásahy do nezávislosti súdnej moci**

Celé znenie Manifestu IAPŠ –

<https://zaprvavnystat.sk/historia/#cele-znenie>

MANIFEST „Iniciatíva advokátov za právny štát“:

Právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivý proces, vrátane práva na obhajobu, patria v demokratickej spoločnosti medzi základné práva a slobody jednotlivca.

Európsky súd pre ľudské práva považuje advokáciu za jeden zo štyroch pilierov ochrany práva spolu s políciou, prokuratúrou a súdmi, pričom advokácia je subjektom s postavením mimo verejnej moci.

V súčasnej dobe sme svedkami negatívnych trendov v justičnej sfére, s tým, že sudcovia sú pri svojom rozhodovaní vystavovaní výraznému mediálnemu tlaku, ktorý má vplyv na mieru ich nezávislosti a spravodlivého rozhodovania.

Je zrejmé, že negatívne trendy v celej justičnej sfére by neboli možné bez súčinnosti časti samotného advokátskeho stavu, pričom takáto súčinnosť advokátov nad rámec ich zákonných práv a povinností a etických noriem nemôže požívať zákonnú, ale ani stavovskú ochranu. Vo všeobecnosti je však možné konštatovať, že advokácia je poslednou kotvou, ktorá udržuje celý justičný systém aspoň zdanlivo pokope. Advokátsky stav ako jeden z pilierov ochrany práva pritom môže plnohodnotne fungovať bez akýchkoľvek dotácií štátu.

Likvidácia advokátskeho stavu, ako posledného piliera ochrany práva a ústavnosti, by mohlo mať pre celý súčasný justičný systém fatálne následky. Je práve úlohou advokátov, aby svojich klientov chránili pred zásahmi výkonnej moci, ale tiež pred svojvôľou justície. **V poslednej dobe sme žiaľ, svedkami (i) dehonestácie advokátov – obhajcov, vykonávajúcich obhajobu v závažných kauzách, (ii) spochybňovania úlohy a poslania advokácie, (iii) snáh o zasahovanie do nezávislosti advokácie a dokonca aj (iv) kriminalizácie advokátov.** Slovenská spoločnosť akoby si prestala uvedomovať, že poslaním nezávislej advokácie je ochrana klientov pred pochybeniami OČTK – polície, prokuratúry, súdov tak, aby nedochádzalo k justičným omylom. Výkon obhajoby a priori môže byť v protiklade so „záujmami“ OČTK, čo je však absolútne v súlade s právnym poriadkom, Ústavou SR, právom na súdnu ochranu a právom na obhajobu. **V poslednej dobe sa výkon obhajoby dostáva do podoby iluzórneho a bezobsažného pojmu, dochádza k vylučovaniu konkrétnych obhajcov zo zastupovaní ich účelovým zaradením do procesného postavenia svedka, ba dokonca dochádza ku kriminalizácii, obviňovaniu a väzobnému stíhaniu advokátov pre ich výkon obhajoby v trestných konaniach.**

Konkrétny a bezprecedentný príklad takéhoto postupu v rozpore s princípom „*ultima ratio*“ je **postup proti advokátovi JUDr. Martinovi Ribárovi, ktorý je viac ako rok väzobne stíhaný, pričom podstata jeho obvinenia spočíva v poskytovaní právnych služieb klientom.** JUDr. Martin Ribár sa "previnil" tým, že obhajoval (okrem mnohých iných) osoby v rámci organizovanej skupiny, ktorej členovia sú dnes obvinení zo závažných trestných činov. Musíme skonštatovať, že práve táto skutočnosť robí z neho v očiach OČTK, a bohužiaľ tiež v očiach justície, osobu činnú pre uvedenú organizovanú skupinu a to napriek tomu, že do dnešného dňa nebol v rámci trestného konania predložený jediný vecný dôkaz o tom, že by JUDr. Martin Ribár nad rozsah výkonu advokácie vykonával činnosti pre túto skupinu alebo ju podporoval. **Dnes to teda vyzerá tak, že obhajovanie osoby obvinenej zo spáchania trestného činu je rovnako trestné ako samotné spáchanie trestného činu.**

V predmetnej veci už bola dňa 20.10.2020 podaná ústavná sťažnosť JUDr. Martina Ribára zastúpeného Mgr. Pavlom Antošom, spis. značka Rvp 2416/2020, ku ktorej sa pripojila listom "amicus curiae" Slovenská advokátska komora zo dňa 12.11.2020. Slovenská advokátska komora vo svojom podaní, okrem iného uvádza, že "...v ústavnej sťažnosti JUDr. Martina Ribára, sa v koncentrovanej podobe vyjavujú viaceré aktuálne tendencie orgánov činných v trestnom konaní a súdov so zásadnými systémovými implikáciami vo vzťahu k právu na súdu ochranu, konkrétne vo vzťahu k právu na obhajobu, poskytovanú advokátmi ich klientom podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky."

My, dole podpísaní advokáti, oceňujeme postup Slovenskej advokátskej komory vo veci ústavnej sťažnosti JUDr. Martina Ribára, domnievame sa však, že v danom prípade nejde len o individuálne zlyhanie, ale o zlyhanie systému ako celku. Nastolenie zákonnosti a spravodlivosti v spoločnosti je možné len zákonnými prostriedkami. Obmedzovanie a potlačanie základných ústavných práv jednotlivcov povedie len k prehĺbovaniu celospoločenskej krízy, v ktorej sa zmieta slovenská spoločnosť. Jednotlivec má právo na dodržiavanie svojich práv a slobôd (vrátane práva na obhajobu) a to bez ohľadu na to, či tento jednotlivec je čestný človek alebo ľudská kreatúra odsúdená (alebo obvinená) za tie najzávažnejšie trestné činy.

Z vyššie uvedených dôvodov, my dole podpísaní advokáti:

- **vyzývame (budúceho) generálneho prokurátora, aby v rámci trestného konania opätovne nastolil a striktnie dohliadal na zákonnosť postupu OČTK v trestných konaniach;**
- **zároveň vyzývame (budúceho) generálneho prokurátora, aby prešetril zákonnosť postupu OČTK voči advokátovi JUDr. Martinovi Ribárovi; a**
- **v neposlednom rade, vyzývame širokú verejnosť, aby nerezignovala na spravodlivosť v justícii. Spravodlivosť však bude možné dosiahnuť iba v prípade, ak aj my advokáti zastupujúci Vaše práva si budeme môcť plniť túto úlohu bez perzekúcie zo strany štátnej moci.**

Uvedený manifest podporilo a podpísalo:

- **105 advokátov**
- **22 predstaviteľov iných právnických profesií**

Činnosť samotného IAPŠ bola od vzniku IAPŠ opakovane prezentovaná vo verejnom mediálnom priestore,

jednou z mediálne známych akcií IAPŠ bolo zhromaždenie pred budovou Najvyššieho súdu SR, pričom v tejto budove v uvedenom čase sídlilo aj Ministerstvo spravodlivosti SR:

- <https://www1.pluska.sk/spravy/z-domova/boj-uvaznneho-kolegu-tentokrat-vysli-ulic-protestovat-advokati>

- <https://www.facebook.com/zapravnystat/posts/122543759713696/>

aj následná činnosť IAPŠ bola verejne mediálne prezentovaná:

- <https://www.webnoviny.sk/firmy-institucie/iniciativa-advokatov-za-pravny-stat-iaps/>
- <https://www.pravda.sk/trendove-temy/iniciativa-advokatov-za-pravny-stat-iaps/>
- <https://www1.pluska.sk/spravy/z-domova/iniciativa-advokatov-pravny-stat-posiela-verejnu-vyzvu-lipsicovi-opakovane-ziadaju-aby>
- <https://www.parlamentnelisty.sk/tag/iniciativa-advokatov-za-pravny-stat/>
- <https://www.24hod.sk/zmena-trestneho-poriadku-mohla-byt-podla-iniciativy-advokatov-za-pravny-stat-ambicioznejšia-cl753471.html>
- <https://www.24hod.sk/advokati-vyzyvaju-na-okamzite-presetrenie-udajneho-ovplyvnovania-vypovedi-kajucnikov-cl755163.html>
- <https://www.24hod.sk/advokatom-sa-nepacia-podozrenia-o-ovplyvnovani-vypovedi-kajucnikov-zilinku-ziadaju-o-presetrenie-cl756040.html>
- <https://www.24hod.sk/advokati-ziadaju-o-presetrenie-umrtia-obvineneho-v-kauze-dobytkar-znepokojuje-ich-porusovanie-prav-cl750963.html>
- <https://www.24hod.sk/vyuzitie-vypovedi-kajucnikov-moze-kompromitovat-spravodlivost-tvrdi-iniciativa-advokatov-cl754169.html>
- <https://www.24hod.sk/jankovskej-prepustenie-a-zatknutie-moze-byt-v-rozpore-s-judikaturou-europskeho-sudu-pre-ludske-prava-cl751077.html>
- <https://www.24hod.sk/dozorovanie-zavaznych-kauz-zo-strany-lipsica-je-prakticky-nemozne-advokati-sa-obavaju-konfliktu-zaujmov-cl752536.html>
- <https://www.cas.sk/clanok/2529805/martina-ribara-uz-prepustili-z-vazby-iniciativa-advokatov-za-pravny-stat-hovori-o-prelomovom-rozhodnuti/>
- <https://www.bystricoviny.sk/bystricoviny-tv/suboj-o-zmenu-koluznej-vazby-z-pohladu-iniciativy-advokatov-za-pravny-stat/>
- <https://bleskovky.zoznam.sk/cl/1005001/2025083/Iniciativa-advokatov-za-pravny-stat-iaps-povazuje-za-uspech>
- <http://www.netky.sk/clanok/iniciativa-advokatov-za-pravny-stat-poziadala-o-presetrenie-informacie-o-ovplyvnovani-vypovedi-kajucnikov>
- <https://www.pravnenoviny.sk/ustavny-sud-nariadil-prepustenie-advokata-z-vaezby>
- <https://domov.sme.sk/c/22572626/advokati-chcu-otvorit-diskusiu-o-koluznej-vazbe.html>
- <https://www.noviny.sk/612644-advokati-generalneho-prokuratora-ziadaju-presetrit-informacie-o-ovplyvnovani-vypovedi-kajucnikov>

- <https://veci-verejne.sk/kajucnik-v-reporterach-donutili-ma-vypovedat-iniciativa-advokatov-za-pravny-stat-urad-specialnej-prokuraturny-ako-dozor-absolutne-zlyhava/>
- <https://www.teraz.sk/import/iaps-vita-rozhodnutie-ns-sr-v-pripade/515337-clanok.html>
- <https://www.tyzden.sk/politika/72211/dozorovanie-takmer-vsetkych-zavaznych-kauz-zo-strany-specialneho-prokuratora-lipsica-je-prakticky-nemozne-tvrdia-advokati/>
- <https://dennikn.sk/minuta/2193393/>
- <https://www.najpravo.sk/citali-sme/advokati-vyzyvaju-po-smrti-m-lucanskeho-na-diskusiu-o-institute-vazby.html>
- <https://kosicednes.sk/spravy/vyuzitie-vypovedi-kajucnikov-moze-kompromitovat-spravodlivost-tvrdi-iniciativa-advokatov/>
- https://www.markiza.sk/spravy/domace/2028390_advokata-martina-ribara-maju-bezodkladne-prepustit-z-vazby-na-slobodu
- <https://www.hlavnespravy.sk/iniciativa-advokatov-za-pravny-stat-chce-otvorit-diskusiu-o-koluznej-vazbe-o-stretnutie-poziadala-marosa-zilinku/2405376>
- <https://www.ta3.com/clanok/200796>
- <https://dennikpolitika.sk/archiv/128084>
- <https://hnonline.sk/slovensko/2340418-vyraznejsie-vyhody-pre-kajucnika-nemusia-znamenat-spravodlivy-vysledok-trestneho-konania-tvrdi-iaps>
- <https://www.info.sk/sprava/183664/ministerstvo-spravodlivosti-sa-chce-rozpravat-o-podmienkach-vazby/>

Obsahová analýza samotného dokumentu – Manifest IAPŠ – www.zapravnystat.sk

vo vzťahu k porušovaniu princípov právneho štátu v trestných konaniach v SR:

Zo samotného textu **Manifest IAPŠ – www.zapravnystat.sk** možno identifikovať nasledovné výhrady k porušovaniu princípov právneho štátu v trestných konaniach na Slovensku:

- **dehonestácia advokátov – obhajcov, vykonávajúcich obhajobu v závažných kauzách**
- **spochybnovanie úlohy a poslania advokácie**
- **snahy o zasahovanie do nezávislosti advokácie**
- **kriminalizácia advokátov pre výkon advokácie – obviňovanie advokátov z trestnej činnosti pre výkon advokácie, väzobné stíhanie advokátov**
- **nadužívanie a zneužívanie inštitútu tzv. kolúznej väzby**
- **zásahy do nezávislosti súdnej moci**

pričom vyššie uvedené skutočnosti vo vzťahu k trestným konaniam v SR boli zo strany IAPŠ mediálne prezentované v množstve článkov (viď príkladom vyššie)

Samotný PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE - **Správa o právnom štáte 2022**, Kapitola o situácii v oblasti právneho štátu na Slovensku Sprievodný dokument OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV Správa o právnom štáte 2022 Kapitola o situácii v oblasti právneho štátu v Európskej únii (ďalej v texte len – „**Správa 2022**“) zo dňa 13.7.2022,

ako aj predchádzajúci

PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE - **Správa o právnom štáte 2021**, Kapitola o situácii v oblasti právneho štátu na Slovensku Sprievodný dokument OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV Správa o právnom štáte 2021 Kapitola o situácii v oblasti právneho štátu v Európskej únii (ďalej v texte len – „**Správa 2021**“) zo dňa 20.7.2021 –

neobsahujú žiadne informácie o aktivite IAPŠ – Iniciatíve advokátov za právny štát, a to napriek skutočnosti, že činnosť IAPŠ bola prezentovaná vo verejnom mediálnom priestore.

Napriek tomu, že **zo samotného obsahu textu Manifest IAPŠ – www.zaprvavnystat.sk** – možno identifikovať mnohopočetné porušenia princípov právneho štátu všeobecne, **a z množstva mediálne prezentovaných článkov IAPŠ vo vzťahu k trestným konaniam v SR aj vyššie uvedené porušovania princípov právneho štátu v trestných konaniach vedených v SR, uvedené nie je ŽIADNYM spôsobom zohľadnené a ani len uvedené v**

- samotnom PRACOVNOM DOKUMENTE ÚTVAROV KOMISIE - **Správe o právnom štáte 2022**, Kapitola o situácii v oblasti právneho štátu na Slovensku Sprievodný dokument OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV **Správa o právnom štáte 2022** Kapitola o situácii v oblasti právneho štátu v Európskej únii (ďalej v texte len – „**Správa 2022**“) zo dňa 13.7.2022
- samotnom PRACOVNOM DOKUMENTE ÚTVAROV KOMISIE **Správe o právnom štáte 2021** – Kapitola o situácii v oblasti právneho štátu na Slovensku Sprievodný dokument OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV **Správa o právnom štáte 2021** Kapitola o situácii v oblasti právneho štátu v Európskej únii (ďalej v texte len – „**Správa 2021**“) zo dňa 20.7.2021